# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 4.

Z KRAKOWA DNIA 14 STYCZNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ


*— Z Krakowa. —*

*Na trzynastym Posiedzeniu* Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 19 Grudnia 1820. JW. Marszałek podał decyzyi Ciała Prawodawczego Proiekt uchylaiący podatek złp. 6536 tytułem porownania Offiary z Dochodów Kammellaryinych przez Miasto Kaźmierz Zydowski opłacany, po odczytaniu Proiektu i przedstawioney Opinii Kommissyi Skarbowey, przez Prezyduiącego w teyże Kommissyi JW. Reprezentanta Assessora Seymu Florkiewicza, w którey Kommissyia Skarbowa w uwadze, że kwota 6536 złp. przez Miasto Kaźmierz Zydowski opłacana, była częścią Funduszów na utrzymanie ochędostwa przeznaczonych, że przeto dopięcie nieodbitey potrzeby wymaga większych wydatków z względu położenia Miasta Kaźmierza Zydowskiego, i natłoku w niem mieszczących się Mieszkańców Wyznania Moyżeszowego, że nakoniec Miasto Kraków swoie oddzielne posiada kamellaryine dochody z ktorych ochędostwo Miasta opatrywane bywa, zaś Miasto Kaźmierz takowych nie posiada, a tak zniesienie pomienioney opłaty zrządziłoby ubytek w środkach do powszechnego dobra dążących, dała Opiniią za odrzuceniem Proiektu.

JW. Marszałek obiaśniaiąc proiekt tłomaczył powód wniesienia onego przez Senat z względu odezwy JWW. Rezydentów Trzech Nayiaśnieyszych Kray ten Proteguiących Dworów daiącey poznać iednozgodne Nayiaśnieyszych Protektorów życzenie usunienia tego wszystkiego coby za nieodpowiadaiące zamiarom Statutami wskazywanym w równości Ciężarów Publicznych wszelkich wyznań poczytywanym bydź mogło. — JW. Reprezentant Siemoński odwołuiąc się do Proiektu swego ustanowienia podatku od pensyi z Skarbu pobieranych wyraził, iż z przyięciem tego będzie mógł bydź wprowadzony Podatek zniesionym, bo inaczey niebyłoby funduszu na pensye. JW. Reprezentant Soczyński przymawiał się o exkameracyą funduszów kamellaryinych Miasta Krakowa wywodząc, że te są Miasta własnością. JW. Reprezentant X. Paszkowicz czytał Artykuł 9 Statutu Urządzaiącego Starozakonnych

konnych, i żądał mieć obiaśnienie o czynionych przez tychże składkach.

JW. Delegowany Senator Kucieński tłomaczył, że Składki przeznaczone na utrzymanie Szpitalów Rabina, a przytem z tych podatek teraz pod uchylenie wprowadzony iest opłacany. — Gdy względnie wprowadzonego Proiektu i Opinii Kommissyi Skarbowey niebyło iednomyślności przedsiewzięte zostało sekretne kreskowanie przez skutek którego z obliczenia okazało się za proiektem głosów 5 przeciwko 30, a przeto JW. Marszałek ogłosił Proiekt za nieprzyięty. — Następnie JW. Florkiewicz Reprezentant Assessór Seymu iako Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey odczytał Izbie Prawodawczey Modyfikacyą przez Kommissyą Skarbową co do proiektu uchylenia Podatku subsidium charitativum za potrzebną uznaną przedstawiaiąc, iż Kommissya Skarbowa zastanowiwszy się nad powodami w odezwie Rządzącego Senatu umieszczonemi, a mianowicie maiąc na uwadze, aby zarówno wszystkich Mieszkańców podatki dotykały iest co do treści za proiektem, zważaiąc atoli tę okoliczność, iż niektórzy Nabywcy Dóbr dawniey Duchownych pobieraią Subsidium Charitativum od Włościan, i dochód ten mieli sobie w szacunek porachowany, a tak za zniesieniem pod tytułu Subsidii Charitativi wyniknęłoby, iż Skarb publiczny byłby wystawiony na processa w celu zwrócenia takowym nabywcom części szacunku odpowiadaiącey dochodowi utraconemu, przeto Kommissya Skarbowa podała Modyfikacyą Proiektu następuiącą: Podatek pod nazwiskiem Subsidium Charitativum przez Właścicieli Wsiów, Włościan, dożywotnich posiadaczów, i przez kogokolwiek do Kassy Publiczney opłacany od dnia 1 Czerwca r. 1821 zupełnie uchyla się. Modyfikacye powyższe iednomyślnie przyięte Izba Prawodawcza Senatowi wraz z Proiektem dla nadesłania inicyatywy przesłać postanowiła. Sekretarz Seymowy odczytał następnie Odezwę Rządzącego Senatu obeymuiącą inicyatywę umorzenia Inexigibiliów z czasu od 18 Października r. 1815 do dnia 27 Lipca r. 1819 które Kommissyi Skarbowey do opinii oddane zostały. — JW. Reprezentant Słotwiński czytał Proiekt, aby w Sądach I. Instancyi i Appellacyinym obrona Spraw handlowych Starozakonnym i wszelkim innym Osobom nie Adwokatom Sądowym była zabronioną. — JW. Reprezentant Mąkólski zwracał uwagę na małe przedmioty w processach handlowych i dla zmnieyszenia kosztów, radził oznaczenie dla Adwokatów taxy, gdy JW. Reprezentant Słotwiński odwołał się, że dla Ubogich Stron ma mieysce Obrona Adwokatów z Urzędu, JW. Reprezentant Mąkólski mówił o nieodpowiadaniu Celowi Obron z Urzędu powierzanych; po przymówieniu się przytem JW. Reprezentanta Nowickiego, aby dla Adwokatów taxa była oznaczona, Izba Prawodawcza Proiekt JW. Reprezentanta Słotwińskiego na piśmie złożony, oraz wniosek JW. Reprezentanta Mąkolskiego po złożeniu na piśmie Senatowi przesłać postanowiła. — JW. Reprezentant Lipczyński Członek Kommissyi Skarbowey żądał decyzyi Izby iak ma bydź uważany Artykuł 134 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne i przedstawiał, że Senatowi nie służy prawo czynić nad oznaczone Budżetem wydatki, ile na Extraordynarya ma w tymże oznaczoną Summę. —

JW. Delegowany Senator Kucieński czytał odpowiedź Senatu przeszłoroczney Reprezentacyi daną, i tę za wskazówką postępowania uważał, a przytem wyraził, że Kommissyia Organizacyina przewiduiąc nadzwyczayne i nieuchronne wydatki Kraiu do tych czynienia przez Artykuł 134 Statutu Senat upoważniła. — JW. Reprezentant Lipczyński obstawał przy swym wniosku, że Senat niema prawa do Nadwyżki dochodów Kraiu, ograniczać winien swe wydatki do przeznaczonych Budżetem, inaczey niepotrzebny byłby tytuł Budżetu obeymuiący Summy na Extraordynarya. — JW. Delegowany Senator Kucieński odwołał się do złożonych Rachunków i wnosił zawczesne zastanowienie się nad tym przedmiotem przed roztrząsaniem Rachunków. — JW. Reprezentant Lipczyński przedstawił, że sprawdzenie zaległych Rachunków do teraźnieyszey Reprezentacyi nienależy, że te w tak krótkim czasie niemogą bydź ukończone, a przez odmówienie od Senatu mianowania Delegacyi Seymowey usprawiedliwienie z Rachunków w znaczney odwłoce znaydował. — JW. Delegowany Senator Kucieński co do Delegacyi wniósł załatwienie przedmiotu przez wniosek JW. Reprezentanta Mąkolskiego obeymuiący petycyią w tym względzie do Nayiaśnieyszych Protektorów. — JW. Reprezentant Słotwiński mówiąc o konieczney potrzebie urządzenia Służących, żądał zamienienia w prawo postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego w Królestwie Polskim w tym przedmiocie wydanego, przytym z powodu oświadczenia Senatu, że urządzenie Służących iako Administracyine iest udziałem Senatu dowodził JW. Mowca, iż urządzenie powyższe oznaczaiąc prawa i obowiązki Służących względem Pana iest przedmiotem cywilnym i ulega decyzyi Ciała Prawodawczego w tym porządku iak urządzenia kunsztów, Rzemiosł i Professyi przez Senat decyzyi Seymu oddane. — JW. Reprezentant Kozłowski dowodząc równie z patentu byłego Rządu Austryiackiego dnia 11 Maia 1798 roku, że urządzenie Służących iako prawo Cywilne należy do Izby Prawodawczey odczytał stosowny proiekt, przytem odczytał drugi proiekt o urządzeniu, Wolnicy w stosunku Przywileiów Cechowi Rzeźniczemu służących — JW. Reprezentant Stummer czytał proiekt postanowienia taxy dla Czeladzi Murarskiey i Ciesielskiey, wszystkie powyższe proiekta odesłane zostały Senatowi Rządzącemu do inicyatywy. — JW. Reprezentant Kozłowski wywodząc szkodliwe istnienie w Kraiu Loteryi Zagranicznych i miany na to wzgląd przy odrzuceniu proiektu o Loteryi Kraiowey, żądał nadesłania proiektu Senatu do tych uchylenia. — JW. Marszałek oznaymił, że kroki w tym względzie przedsięwzięte będą drogą dyplomatyczną nie w formie proiektu do prawa. — JW. Reprezentant Mąkolski zwracał uwagę, iż proiekt Loteryi Kraiowey nie iest ieszcze ostatecznie roztrzygniony, bo na przyszłym Seymie może bydź przyięty większością głosów. Następnie Członki Reprezentacyi czytali petycye Obywateli które do Senatu odesłano.

*Na czternastym posiedzeniu* Seymu dnia 20 Grudnia 1820 r.

JW. Reprezentant Hube Delegowany z Akademii z powodu wniosku JW. Reprezentanta Stummera, ażeby nikt dwóch Urzędów nieposiadał, i zmiany Artykułu 19 Konstytucyi co do obieralności po latach sześciu na Reprezentanta w uznaniu niepotrzeby warunku odbycia kursu w Uniwersytecie Krakowskim albo w innym Polskim dowodził, że sprawowanie przez iednego dwóch urzędów pomyślności Miasta Krakowa nieprzeszkadza, a wnoszone ograniczenie przy tey niezaprzeczoney prawdzie, iż pierwszą iest potrzebą Kraiu ażeby Urzędy przez osoby zdatne należne wiadomości maiące pełnione były, pozbawiłoby raczey Kray utalentowanych Urzędników gdyby ci nie znaleźli przyzwoitego umieszczenia i nadgrody talentów; co do Kwalifikacyi na Reprezentanta Artykułem 19 Konstytucyi przepisaney będąc JW. Reprezentant Hube za utrzymaniem teyże wyraził, iż gdy cała Konstytucyia Kraiowi temu przez Trzech Nayiaśnieyszych Protektorów nadana tchnie duchem oswiaty, i aby Rzeczpospolita nasza była przybytkiem Nauk i Kunsztów, iest koniecznym aby Reprezentant maiący stanowić o prawach Narodu posiadał usposobienia Naukowe, który warunek tym iest łatwieyszy gdy Akademiia w Mieście się znayduie i każdy w niey bez kosztu, Nauki czerpać może.

(Dalszy ciąg w następnym Numerze.)

*Leon Chwalibogowski,*
Sekretarz Seymowy.

*Z Warszawy d. 5 Stycznia.*

Postanowieniem swem z dnia 9/21 Grudnia 1820 w Opawie wydanem, raczył Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć mianować nayłaskawiey JW. Hrabiego Sweerts - Spork, Szambelana, rzeczywistego Taynego Radcę Jego Cesarsko - Królewskiey Apostolskiey Mości, Prezesa Guberniialnego w Laibach w Królestwie Illiryyskiem, Kawalerem orderu S. Stanisława 1 klassy; zaś postanowieniem z d. 11/23 tegoż miesiąca W. Józefa Tymowskiego, Szambelana Królewsko - Polskiego Dworu, Naczelnego Dyrektora Kancellaryi Królewskiey w Sekretaryacie Stanu, Kawalerem orderu S. Stanisława drugiey klassy.

*Z Peterzburga d. 8 Grudnia. d. k.*

Gazeta Senacka z dnia 4 Grudnia ogłosiła Ukaz J. C. Mości do Rządzącego Senatu o rozciągnieniu urządzenia handlu tranzytowego między Odessą i Królestwem Polskiem, w brzmieniu następuiącem:

" Wydane dnia 14 Sierpnia 1818 roku o handlu tranzytowym urządzenie, przez które dozwolono wysyłać towary od granic Moldawii, Austryi i Prus do Odessy, i z tego miasta do pomienionych granic, rozkazuię rozciągnąć i na Królestwo Polskie, rozwięzuiąc przez to wysyłanie z niego towarów do Odessy i z Odessy do Królestwa, na prawidłach w pomienionem urządzeniu opisanych, z przeznaczeniem na wprowadzenie i wyprowadzenie komór Uściluskiey, Brzesko-Litewskiey i Grodzińskiey, a dla przechodu transportu dróg, które wskazane są w rozpisaniu do tegóż urządzenia przyłączonem, i z naznaczeniem na przychód transportów czteromiesięcznego terminu. ,,

Od kilku iuż dni używamy pory zimowey. Mrozy nie przechodzą dwunastu stopni Reaumura. Każdego prawie

poranku od godziny 8mey do 10tey tak gęsta mgła napełnia powietrzokrąg, iż o dziesięć kroków niczego dostrzedz nie można. Koło południa iednak zawsze się wypogadza, i czas aż do wieczora iuż się nie zmienia. W nocy koło iedenastey i późniey powiększa się zimno do stopni 16 i daley iuż się nie posuwa. Przy tem powietrze iest suche i zdrowe, a wiatry, które do tychczas panowały zupełnie ucichły.

Pułkownik Piadyszew służący w woienno-typograficznym zakładzie kwatermistrzostwa, ma wydać wkrótce atlas jeograficzny Cesarstwa Rossyyskiego, Królestwa Polskiego, i Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego, ułożony według naynowszych i naypewnieyszych opisów, a przeznaczony dla życzących gruntownie poznać jeografiią pomienionych ziem i chcących mieć dobrego przewodnika tak po drogach pocztowych, iak równie po traktach prywatnych. Ten atlas będzie się składał z 70 kart. Kosztuie na naypięknieyszym papierze rubli assygnacyynych sto. Lecz gdy nie ma dostatecznych funduszów do wydania tego dzieła, ogłasza zatem prenumeratę.

*Z Paryża d. 27 Grudnia.*

Ostatnia ustawa o obiorach Deputowanych po departamtach (wyraża Monitor) wyrwała umiarkowaną naszą Monarchiią z pod przeważaiącego wpływu demokracyi. Ministeryium musi teraz koniecznie przez większość działać; musi się z tą większością łączyć i utwierdzić przez mężów, którzy zdatnemi są wspierać radami swoiemi naród i Króla. — P. Mechin, członek lewey strony w izbie Deputowanych, rzekł niedawno: " Teraźnieysze posiedzenia powinny bydź nader ważne. " Gazeta Francyi odpowiada na to: Liberalism przekonał nas oddawna, iż należy go się lękać, kiedy pokłada wielkie nadzieie, a cieszyć się, kiedy się lęka. Przyymuiemy więc nieszczęśliwe na pozór przewidywania P. Mechin. Oby roialiści oddalili nauki rewolucyi, a dobrzy prawodawcy reprezentacyyną konstytucyią na Monarchicznych zasadach ugruntowali. Dla przyiaciół P. Mechin powinny wszelako bydź pamiętnemi posiedzenia r. 1820.

Sąd Parów zatrudni się poiutrze sprawą spiskowych d. 19 Sierpnia.

W Fontaineblau postawiony także został Krzyż Missyionarski przy wystąpieniu gwardyy narodowey i Królewskiey. Wiele ludzi ubiegało się o zaszczyt niesienia tego Krzyża, który przeszło 7000 funtów ważył.

Od 1go Października 1819 do tegóż dnia 1820 podług podanego izbie Deputowanych rachunku udzielone zostały 3147 osobom pensyie, które wynoszą 1 mill. 361,327 Fr.

*Z Londynu d. 23 Grudnia.*

Rozesłane iuż zostały okólne listy do wszystkich Ministrowskich parlamentowych członków, aby się na d. 23 Stycznia nieochybnie ziechały, ponieważ w parlamencie ważne nastąpią narady. Zapewne względem Królowey. Gazeta Times wyraża, iż iasną iest rzeczą, że po oddaleniu się P. Caning Ministrowie nowy zamach przeciw Królowey knuią. Gazeta Morning-Herald dodaie; iż Ministrowie postanowili iuż za rozpoczęciem się parlamentu wprowadzić na nowo sprawę przeciw Królowey. Niektóre Ministrowskie pisma zaprzeczaią temu, iednak dodaiąc,

iż Ministrowie nie będą się szczodrobliwości parlamentu sprzeciwiać, ieżeli ze chce wyznaczyć iey roczną summę na utrzymanie Dworu iako rozłączoney Królewskiey małżonce. Lecz pod takiem warunkami wątpić należy o skutku. — Gazeta Morning-Chronicle utrzymuie, iż w zgromadzeniu Stanów Hanowerskich będzie także rzecz o sprawie Królowey. Wiadomo bowiem, iż szczegolniey kommissarze Hanowerscy dochodzili wszędzie postępowania Królowey.

We środę zdana była radzie gminney sprawa o przyięciu przez Króla iey adressu i odpowiedzi na niego, i większością 88 głosów przeciw 58 postanowiono wpisać tę odpowiedź do protokółu z wyrażeniem ubolewania i zadziwienia nad doradzonem w niey przez Ministrow odrzuceniem i małocenieniem głosu znieważonego i uciśnionego ludu.

Z wyspy S. Heleny nadeszy tu doniesienia do 7 Listopada. Bonaparte znayduie się na ciele zdrowy, ale często zapada na melancholią, podczas którey zamyka się i nikogo nawet z przyiaciół do siebie nie wpuszcza. Wyznaczona do iego przeiazdu przestrzeń rozszerzona niedawno została do 14 mil Angielskich. Od niejakiego czasu zaczęna przywoływać do siebie officerów Angielskich, a mianowicie Jenerała Doveton, z którym długo rozmawia. Często przybywaią przed tę wyspę kupieckie Amerykańskie okręty, których kapitanowie bardzo się gniewaią, że im tamteyszy Admirał Angielski nie dozwala zbliżać się do brzegu.

*Z Madrytu d. 12 Grudnia.*

Stósownie do zatwierdzoney przez Króla uchwały Stanów wszyscy właściciele zagranicznych w Hiszpanii bawełnianych towarów maią ich spis od d. 16 Grudnia w 14 dniach podać, które będą stęplem oznaczone i złożone. Nie podane w 14 dniach będą na rzecz skarbu skonfiskowane. Właścicielom zostawiono 4 miesiące czasu do wyprowadzenia ich zagranicę lub do osad Hiszpańskich, gdzie mogą bydź sprzedawane. Jeżeli w oznaczonem czasie nie będą wywiezione, zostaną zabrane.

Słychać, iż Król oddalił od swoiego Dworu 17 osób, pomiędzy któremi znayduie się 3 jenerałów i kilku Xięży. Jenerałami temi są Xże Infantado, były prezes rady Kastyliyskiey i pułkownik huzarów gwardyi; Saint Marcq i Bassecourt, z których ostatni był pułkownikiem 2go pułku gwardyi.

Ciągle nadchodzą patryiotyczne adressy, od gminów lub władz do J. K. M. które prawie wszystkie kończą się wyrazami: "Konstytucyia lub śmierć!"

Wydane zostały rozkazy do spiesznego przygotowania znaczney ilości prochu i broni. — Wielu woyskowych proszą o pozwolenie służenia za ochotników w woysku Neapolitańskim.

W St. Jago odkryto nowy spisek iak mówią, przez Mnichów uknowany — W Saragossie czynią wielkie przygotowania na przyięcie Jenerała Riego.

Jenerał Velasso, były gubernator stolicy, mianowany został jenerałem kapitanem w Waladolidzie, i przybywszy do tego miasta, powitany był wieczorną muzyką przez towarzystwo patryiotyczne.

Do 5 o buntowników, pod dwiema zapalonemi głowami, zgromadziło się w Pola de Lena w celu uderzenia na miasto Oviedo. Wysłane iednak z miasta prze-

ciw nim kompanije strzelców i ochotników gwardyi narodowey zniszczyły ich niegodziwy plan i rozpędziły, schwytawszy z nich kilkunastu. Od tey chwili przywrócona iest spokoyność i prefekt oznaymił, iż nie zachodzi żadna więcey obawa.

Mówią tu, iż w krótce nastąpi nadzwyczayne zwołanie Stanów. U nas ieden Deputowany zastępuie w prawodawczem zgromadzeniu 70, w Neapolu 50, a w Portugalii 30 tysięcy swoich współ-bywateli. — P. Marina, członek Stanów i autor teoryi o stanach, wydał pisemko o wielkiey użyteczności towarzystw patryiotycznych, którego pierwsze wydanie w 6 godzinach rozebrano.

— Dnia 18. —

Rządowa nasza gazeta zawiera wiadomość z listu z Karakas pod d. 12 Października, że gdy prowincya Santa Fe de Bogata powstała przeciw Bolivarowi, Jenerał Morillo korzystał z tey okoliczności, uderzył lądem i wodą na powstańców i pobił ich, poczem zaraz Bolivar proponował układy o pokóy.

Ze wszystkich prowincyy nadchodzą adressy podziękowania do nieustaiącego wydziału Stanów za okazaną podczas ostatnich zdarzeń odwagę. Adres milicyi narodowey miasteczka Sos w Arragonii celuie szczególniey lakoniczną swoią energią. "Saragossą (wyrażono w nim) zaprzysięgła konstytucyią d. 5 Marca. Miasto Sos zaprzysięgło ią, iak tylko odebrało o tem wiadomość, w 3 godziny potem. Dla utrzymania konstytucyi, wykrzyknęła Saragossa d. 19 Listopada; Konstytucyia albo śmierć! Miasto Sos dodaie do tego: iż ieżeli 300 Spartanów pod Termopilami mężnie za oyczyznę polegli, Sos posiada batalion narodowey milicyi z 554 Hiszpanów, którzy postanowili poświęcić życie za utrzymanie konstytucyi.

Minister sprawiedliwości wydał okólnik zalecaiący uskutecznienie ustawy względem zniesienia zakonów. Ponieważ wydane w tey mierze rozporządzenia bardzo opieszale są uskuteczniane, przeto raczył J. K. Mość rozkazać, aby Arcybiskupi i Biskupi wspierali w tey mierze należycie Naczelników prowincyonalnych.

Cła wewnątrz Hiszpanii są iuż zniesione i na granice przeniesione.

W Saragossie oznaymiono, iż gdy dobroć nie skutkuie, przeto każde słowo przeciw konstytucyi ma bydź mieczem karane.

Jenerał Elio były gubernatór Walencyi miał zostać na śmierć skazany.

W tych dniach znaydować się Król będzie przy Poświęceniu chorągwi tuteyszey milicyi, i mieć będzie na sobie mundur teyże milicyi.

Z Barcellony udaie się wielu officerów Hiszpańskich do Neapolu, dla służenia w woysku tamteyszem. Idzie także ztamtąd wiele broni do tegoż miasta.

Król wyznaczył znaczne summy, dla wsparcia fabryk broni w prowincyiach Nawarry i Asturyi.

Do Kadyxu przybyła fregata Konstytucyia z 4 mill. piastrów z południowey Ameryki.

*Z Nowegoiorku d. 29 Listopada.*

Z St. Domingo nadeszła tu ważna wiadomość. Los tey części Hayti, która zostawała pod Chrystofem iuż rozstrzygniony został; Jenerał Boyer, który dotych czas był tylko prezydentem repu-

blikańskiey części, iest teraz cały wypy. D. 22 Października wszedł na czele 20,000 woyska do Cap-Français, gdzie od znakomitszych mieszkańców, zwierzchności, jenerałów, officerów i żołnierzy niegdy Chrystofa z naywiększą radością był przyięty, a d. 26 prezydentem ogłoszony.

Na dzień przed wniyściem Prezydenta Boyer do Cap-Français urzędnicy i ienerałowie, na których czele znaydował się Jenerał Romain, wydali odezwę do mieszkańców, w którey wyrazili: — Obywatele i żołnierze! Z radością donosiemy wam, iż odtąd na Hayti ieden tylko znayduie się Rząd i iedna konstytucyia. Pokóy iest zawarty i niema iuż pomiędzy nami woyny. Wszyscy Haytanie połączonemi są węzłem braterstwa. Prezydent Boyer i iego woyska wniydą niebawnie do miasta, dla przyięcia i udzielenia pozdrowienia pokoiu i braterstwa. Przyimiymy ich z zapałem i wykrzyknijmy po tysiąc razy: " Niech żyie Rzeczpospolita Hayti! Niech żyie niepodległość, wolność i równość! Niech żyie Prezydent Boyer! „

Pomiędzy papierami Chrystofa znaleziono ważną korrespondencyią z wielu w Europie osobami. Wszystkie tytuły, które Chrystof za swoiego panowania nadał, są zniesione.

*Z Rio-Janeiro d. 26 Października.*

Wiadomość o zaszłey w Portugalii rewolucyi nadeszła tu d. 18 b. m. przez wyszłą z Lizbony fregatę Kreole i wielkie sprawiła wrażenie. Odbyło się wiele gabinetowych rad, na których nic ieднak ieszcze nie postanowiono. Dotychczasowy pierwszy Minister Dos-Arcos był tego zdania, iż ogłoszony w Portugalii systemat konstytucyyny nietylko uznać, ale nawet z potrzeb emi odmianami w Brazylii zaprowadzić należy. Lecz oparli się temu inni Ministrowie. Z początku mówiono, iż Królewic Następca tronu uda się do Portugalii, a poźniey, że młodszy brat iego Królewic Michał; lecz dotąd nic z tego wszystkiego. Zdaie się, iż Rząd polega na wysłaniu tam Lorda Beresforda, i nie chce nic przedsiębrać póki dalszych nie odbierze wiadomości.

Wewnątrz Brazylii panuie woyna domowa; Jenerał de Regoder, który służył pod Xciem Wellingtonem, posłał woyska przeciw buntownikom; zstoczono iuż kilka potyczek, w których zginęło lub raniono zostało 178 żołnierzy, a buntowników daleko więcey.

W Buenos-Ayres prowadzi teraz rządy Darrego 54 żołnierzy, którzy pod iego przewodnikiem Alvear służyli, a których schwytał, maią bydź pod sąd woyskowy oddanemi.

*Z Lizbony d. 9 Grudnia.*

Naywyższa rządowa Junta wyznaczyła niedawno kommissyią publicznego skarbu, która takie same ma obowiązki, iakie byli dyrektorowi skarbu mieli, i oprócz tego ułożenie planów, któreby zebrać się maiące Stany postawiły w możności poczynienia użytecznych reform w dotychczasowym systemacie skarbowym. — Dziennym rozkazem uwolnionemi są od służby, z podziękowaniem za ich dotychczasowe usługi, wszyscy officerowie milicyi, którzy znaydowali się przy pułkach, wyiąwszy Majorów pułków Oporto i Maja, którym Rząd, uznaiąc nadzwyczayne ich zasługi w 24 Sierpnia, przeznacza istósowne urzędy.

# DODATEK
## DO Nro 4.
# GAZETY KRAKOWSKIEY

### Z KRAKOWA DNIA 14 STYCZNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

*Z Wiednia d. 5 Stycznia.*

Nayiaśnieyszy Cesarz Rossyyski udał się d. 3 b. m. w podróż do Laybach. — Tegoż dnia przybył tu Kr. Pruski Minister spraw zagranicznych Hr. Bernstorf z Opawy. — Ces. Rossyyscy Ministrowie Hrabiowie Capodistrias i Nesselrode udali się wczoray ztąd do Laybach.

*Z Neapolu d. 15 Grudnia.*

Na trzecie dopiero poselstwo, w którem Król oświadczył, iż iedzie iedynie w celu utrzymania konstytucyi Hiszpańskiey pozwolił parlament d. 13 na iego wyiazd do Laybach, pod warunkiem iednak, aby władza Królewska sprawowana przez ten czas była przez Xięcia Kalabryi, iako Reienta państwa. Gdy deputacyia od parlamentu odniosła Monarsze tę uchwałę, ponowił w nayłaskawszych wyrazach dane parlamentowi zapewnienie, przedłużył iego posiedzenia o miesiąc i napominał, aby w odmianie konstytucyi z naywiększem zastanowieniem i w porozumieniu na czas iego niebytności wyznaczonym Reientem postępował, a ieżeliby życzono sobie pośrednictwa Królewskiego, aby mu w sprzeczce będącą odmianę albo do Laybach posłano, albo do iego powrotu zawieszono. — Wczoray złożyła deputacyia od parlamentu Królewicowi Następcy tronu, Xięciu Kalabryi, iako Reientowi państwa życzenia swoie. — Przed wyiazdem podpisał ieszcze Król wyrok mianuiący 24 radców stanu, pomiędzy którenu znayduią się Arcybiskup Montrealu, Jenerałowie Wil. Pepe i Filangeri.

Ciągle idą ieszcze woyska z wewnątrz kraiu na granice. — Parlament przyiął ofiarę nieiakiego Calcagni d'Arce, który kosztem swoim chce uzbroić i w konie opatrzyć rotę jazdy, a potem w niey iako prosty żołnierz służyć, i dozwolił mu nazwać tę rotę nowemi Fabiuszami.

*Z Liworna d. 22 Grudnia.*

W nocy z dnia 19 na 20 b. m. przybył do naszego portu N. Król Neapolitański, a nazaiutrz rano na ląd wysiadł. Powitany od władz i wystrzałami z dział zaiął W. Xięcia pałac, z którego ganku

przypatrywał się czyniącey przed pałacem osadzie cworogran. Wczoray przybył tu W. Xże i Xiężna Łukieska, dla powitania tego Monarchy. Dziś odiechali W. Xże i Xiężna Łukieska, a iutro uda się Król Neapolitański w dalszą do Laybach podróż.

*Z Bruxelli d. 19 Grudnia.*

Bankierski Dom Hope w Amsterdamie odebrał przez gońca wiadomość od skarbowego Ministra Hiszpańskiego, iż wysłane są pieniądze na zapłacenie roczney prowizyi od zaciągnionego w Hollandyi długu.

Między Londynem, Neapolem, Paryżem i Madrytem przewiiaią się ustawicznie przez miasto nasze gońcy. Przeiechał także tędy Pułkownik Nassauski z listem do N. Króla Angielskiego.

Odkryty w roku 1818 na bagnach Greningskich most Rzymski, 3 mile długi i 12 stop szeroki, iest teraz zupełnie od torfu, którym był pokryty, oswobodzony. Był on przez 15tą Kohortę Germanika na owczesnych bagnach wystawiony, które poźniey zamieniły się w torf, bardzo teraz przydatny, ciężarem swoim ulgnął głębiey i torfem porosł. Drzewo w nim iest zupełnie zdrowe.

*Od brzegów Menu d. 30 Grudnia.*

Około warowni Koblentz i Ehrenbreitstein pracuią ciągle.

Zgromadzenie Stanów Weimarskich rozpoczęło dnia 17 b. m. swoie posiedzenia.

W wielu okolicach południowych Niemiec i Szwaycaryi panuie znowu wścieklizna lisów, która rozszerzyła się i do psów. W Kantonie Appenzel nakazano z tego powodu wszystkie psy pozabiiać.

Żona karczmarza Steiner w Schwandorf w Bawaryi urodziła dnia 8 b. m. 4 corki, z których iednak pierwey tylko urodzona przy życiu została.

*Z Drezna 24 Grudnia.*

Wczoray obchodzona tu była rocznica urodzin Szanownego naszego Monarchy, który 71 rok życia zaczena, u Dworu w cichości, a przez Stany wielkim obiadem. Dla upięknienia dnia tego założona tu została przez tuteyszego Bankiera kassa oszczędności, do którey ubogie osoby składać mogą na prowizyią od 8 groszy (2 Złp.) do 30 talarów.

W przeszłym tygodniu przyięło kilku tuteyszych mieszkańców Pruskie tresorszeiny na 5 talarów, o których przekonano się w krótce, że były zmyślone. Zegarmistrz w Oschatz prowadził z dwiema pomocnikami to niegodziwe rzemiosło, lecz iuż są uwięzionemi; znaleziono u nich blachy i na kilka tysięcy talarów wybitych papierowych pieniędzy.

---

*Sprostowanie omyłki.*

Gdy w dziele niedawno wydanym pod tytułem: Przewodnik dla Podróżuiących w Polsce, wcisnęła się na karcie 21 wierszu 22 omyłka, wielka zaś liczba rozprzedanych exemplarzy sprostować oney w samem dziele nie dozwala, ma sobie wydawca za obowiązek donieść, iż wynalazcą wzoru mostu na łańcuchach wiszącego iest rzeczywiście P. Konsyliarz i inżynier Mentzl — Dyrektorem zaś jeneralnym dróg i mostów w królestwie iest JP. Christiani.

---

TEATR NARODOWY.

W następuiący Wtorek, to iest dnia 16 Stycznia r. b. na benefis Józefy Szym-

karlowey dana będzie nowa wielka Traiedyia z dzieł Woltera przełożona wierszem w 5 aktach, pod nazwiskiem: *Tankred.*

*Największe stopnie zimna i ciepła.*

| | | |
|---|---|---|
| Dnia 7 Stycznia r. b. | stopni zimna | 1, 6 |
| — 8 | . . . . | — 3, 4 |
| — 9 | . . . ciepła | † 2, 6 |
| — 10 | . . . . | † 5, 4 |

# DONIESIENIE.

Pisarz Trybunału I. Instancyi Rzeczypospolitey Krakowskiey do Publiczney podaie wiadomości: iż przez licytacyą sprzedane będą dobra Wieyskie Czulice Szlacheckie do Sukcessorów ś. p. Antoniego Hr. Stadnickiego iako to:

1) Seweryna Syna, Henryki Córki Hrabiów Stadnickich małoletnich w opiece Stanisława Hr. Męcińskiego Opiek. w Krakowie pod L. 674 mieszkaiącego będących.

2) Ignacego Hr. Stadnickiego pełnoletniego Syna w Krakowie pod L. 637 mieszkaiącego.

3) Teofili Hr. Stadnicki Córki pełnoletniey w Krakowie pod L. 631/5 mieszkaiącey, prawem własności należące, w Gminie Koscielniki I. Okręgowey wsiowey Rzeczypospolitey Krakowskiey leżące, składaiące się z iednego Folwarku tegoż Nazwiska, z gruntami ornemi, ogrodami, łąkami, stawem, sadzawkami do tegoż folwarku należącemi, z dworem, officynami, budowlami dworskiemi i ekonomicznemi, karczmą, młynem i kuźnią, powinności Włościan podług Jnwentarza dworowi swemu odbywaiącemi, z pańszczyzną roczną według powołanego Jnwentarza odrabianą, w których to dobrach znayduie się:

1) Zagrodników po trzy dni w tydzień pieszo robiących dwudziestu ieden.

2) Chałupników po dwa dni w tydzień pieszo robiących czterech.

Tak Zagrodnicy iak Chałupnicy maią Chałupy i grunta Dworskie.

3) Komornic znayduie się 14 które przez cały rok Pańszczyznę pieszo robią.

4) Gruntów ornych w ogóle obeymuie ta zaięta nieruchomość Morgów Chełmińskich 360 czyli Włok takichże dwanaście, które to grunta zasiewaią się w dwóch częściach oziminami i iarzynnym zbożem, a trzecia część na ugór zostawia się.

5) Łąki obeymuią Morgów sześćdziesiąt cztery z których siana zbiera się wozów czworokonnych około 85.

W tychże Dobrach znayduie się Kościół Parafiialny z budowlami Plebańskiemi i gruntami do teyże Plebanii należącemi którego, Kollatorami są Sukcessorowie ś. p. Antoniego Hr. Stadnickiego wyżey wymienieni.

Dobra te graniczą na wschód słońca z Wsią Rządową Wąsowem do Królestwa Polskiego należącą, Folwarkiem Czernichowem Attinencyą do tychże dóbr Czulice należącą, za granicą Kraiu Rzeczypospolitey Krakowskiey w Królestwie Polskim, leżącą, a ninieyszey sprzedaży nie uległym. Na południe z Wsią Wrożenicami do Probostwa Mogilskiego należącą, a na północ z Wsią Wroninem do funduszu S. Ducha w Krakowie będącego należącą. Dobra te Czulice sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą na żądanie W. Jerzego Bajera Ob. Rzpltey Krakowskiey dóbr Wsi Gorzkowa w Cyrkule Bocheńskim Galicyi C. K. Austryackiey sytuowaney Dziedzica, tamże w Gorzkowie mieszkaiącego, a to na satysfakcyą summy 2000 czerwonych złotych hollenderskich do obligu Notaryalnego d. 1 Lipca 1811 r. przed Walentym Lichockim Notaryuszem Departamentu Krakowskiego zeznanego, i w Aktach hipoteki właściwey Vol: II. na karcie 920 pod N. 1005 dnia 16 Stycznia 1813 r. na tychże dobrach Czulice Jntabulowanego należącey się z prowizyą i kosztami. — Zaięcie Dóbr tychże Czulice przez Sądowego Komornika Jacka Kaweckiego, pod dniem 13 Grudnia 1820 r. zaczęte, a z dniem 15 Grudnia tegoż roku 1820 dopełnione zostało.

Kopiie tegoż zaięcia stósownie do przepisu Prawa iednę Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu Mogilskiego Floryanowi Kossiewiczowi pod d. 15 Grudnia 1820 r., drugą Wóytowi Gminy I. Koscielnik Okręgu Wsiowego Rzeczypospolitey Krakowskiey pod d. 18 Grudnia 1820 r. przez Filipa Łysikowskiego Woźnego wręczone zostały.

Teyże protokół zaięcia w Księgi Hipoteczne W. M. Krakowa Vol: III. d. 21 Grudnia 1820 r. na karcie 75 pod N. 12 wpisanym został. — Z ś w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu w pod obciąż Księgę Nieruchomości Vol: II. od karty 590 do karty 598 L. 66 pod d. 3 Stycznia 1821 roku w pisany, o czem Successorowie ś. p. Antoniego Hr. Stadnickiego wyżey wyrażeni iako dłużnicy uwiadomieni zostaią.

Dzierżawcy i lokatorowie w tychże dobrach znayduią się iako to:

1) W. Onufry Bieganski Dzierżawca dóbr Czulic z mocy Kontraktu Notaryalnego pod d. 9 Maia 1815 r. na lat siedm zawartego, któren z dóbr ogólnych Czulic z Attinencyą Czernichów nie zaiętą płaci rocznie złp. 14,000.

2) JP. Eufrozyna Sawicka posiadaiąca tytułem zastawu w procencie od summy 6000 złp. gruntów morgów dziesięć z Chałupą Zagrodniczą.

3) W Karczmie Magdalena Salicka Szynkarka dworska, dworskie tronki szynkuiąca.

4) W Młynie dworskim Michał Mikołayski Młynarz od Dworu osadzony.

5) W Kuźni Dworskiey Józef Nowak Kowal od Dworu równie umieszczony. Sprzedarz dóbr tychże popierać będzie przez publiczną licytacyą W. Adam Krzyżanowski O.P.D. Adwokat przy Sądach Rzpltey Krakowskiey w Krakowie pod L. 561 mieszkaiący.

Pierwsza publikacyia warunków sprzedarzy dóbr tych odbędzie się dnia 10 Lutego r. b. 1821 odbędzie się. - Następne termina podług art: 702 K. P. S. na Audyencyi Trybunału I. Instancyi Rzeczypospolitey Krakowskiey nastąpią. — W Krakowie d. 4 Stycznia 1821 r.

*Kulczkowski*, Pisarz.

Na wniosek tuteyszych Sukcessorów Iglarza Michała Heidrich, będący w Klasztorze Xięży Reformatów w Krakowie, potem iako wikary na Ludwinowie, a ztamtąd przeszło od 20 lat niewiedziec dokąd się udał, Xiądz zakonu Reformat. w Rogeryusz Heidrich, powołany iest wraz z iego naybliższemi niezuanemi krewnemi i maiącemi prawo do sukcessyi po Michale Heidrich, ażeby się na mocy niniejszego edyktalnego zapozwu w przeciągu dziewięciu miesięcy, a naydaley w prekluzyynym terminie d. 11 Października do tuteyszego niżey podpisanego mieyskiego Sądu na piśmie lub osobiście zgłosił, i dalszego wyroku oczekiwał; inaczey będzie za umarłego uznany i spadaiący tu na niego maiątek z wszystkiemi użytkami tuteyszem naybliższym iego krewnym przyznany i wydany.

W Tarnowicach dnia 23 Grudnia 1820 roku.

*Królewsko - Pruski Sąd Mieyski.*

W dniu szesnastym Stycznia r. b. 1821 o godzinie 3ciey po południu w Krakowie na Kaźmierzu w Domu pod L. 66 i 67 odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey Licytacyia na wydzierżawienie roczne to iest od dnia 30 Września 1821 roku do dnia 29 Września 1822 roku dochodów z Domu pod L. 66 i 67 w Krakowie na Kaźmierzu sytuowanego iako to Igo piętra z Ośmi pokoi, kuchni, szpiżarni, piwnicy i składu na Drewa składaiący się; warunki do wydzierżawienia tychże przed rozpoczęciem się Licytacyi publikowanemi będą. Chcący licytować raczą się w vadium złp. 100 zaopatrzyć. — W Krakowie dnia 12 Stycznia 1821.

*Hen: Salamoński*, Kom: Sąd:

Piotr Moszkowski w roku 1819 umarł w Warszawie zostawuiąc maiąteczek, który legował swym Siostrom u W. Alexowicza we Wsi Wysowie zostaiącem; wieś Wysowa ma się znaydować w okolicach Krakowa w bliskości Sędziszowa. Osoby poszukiwane, Sukcessorki maiątku, a Siostry wspomnionego Piotra Moszkowskiego maią się zgłosić względem dalszey informacyi do Sieniawy w Cyrkule Przemyślskim w Galicyi, do tuteyszego w obrządku łacińskim plebana. Dan w Sieniawie dnia 16 Grudnia 1820 roku.